

Araştırma Makalesi (Research Article)

Sayı 1 Cilt 1: 7-12/ Ocak 2018

(Volume 1 Issue 1: 7-12 / January 2018)

KAPIÇAM TABİAT PARKI BOTANİK BAHÇESİNİN TANITIMI

Hacı KALINKÜTÜK^{1*}, Dilek GÜLER¹, Özlem GÜLNAR¹, Ali KIZIL², Ali ABDURAHMANOĞULLARI², Özlem ABDURAHMANOĞULLARI², Aynur ÖZKAN², Haluk BAŞPINAR¹

¹ Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kahramanmaraş İl Şube Müdürlüğü, 46040, Kahramanmaraş, Türkiye

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, 46100, Kahramanmaraş, Türkiye

Gönderi: 10 Aralık 2017; **Yayınlanma:** 01 Ocak 2018

(Submission: December 10, 2017; **Published:** January 01, 2018)

Özet

Kapıçam Tabiat Parkı, Akdeniz Bölgesi'nde, Kahramanmaraş ilinin, Merkez ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Alan, 37° 1' 20'' - 37° 2' 46'' doğu boylamları ile 37° 29' 50'' - 37° 28' 58'' kuzey enlemleri arasında bulunmaktadır. Kahramanmaraş il merkezine 13 km mesafede bulunan 179 hektarlık alanı kapsayan Kapıçam Tabiat Parkı ve çevresi, taşıdığı doğal ve kültürel kaynak değerleri nedeniyle Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün teklifi Bakanlık Makamının 25.09.2008 tarih ve 362 sayılı Olurları ile ülkemizin 30. tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. Kahramanmaraş ve çevresindeki illerde yaşayanlar için içerisinde bulunan bitki türlerini tanıyarak, doğa koruma bilincinin geliştirilmesinin yanı sıra doğal kaynakların tanıtımı ve korunmasına yönelik çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bünyesinde 300'e yakın ağaç, çalı olmak üzere bitki bulunmakta olup bunlardan 199 adedinin tür teşhisi yapılmış, diğer türlerin teşhis çalışmaları devam etmektedir. Bu ağaçların bir kısmı endemik olmakla birlikte Kahramanmaraş'ta ve Türkiye'de doğal olarak yetişmeyen tropik bitki türleri de yer almaktadır. Birçok otsu ve odunsu bitkiyi barındıran Park içerisinde yer alan Botanik Bahçesi, botanik meraklıları için de ilgi alanı oluşturmaktadır. Asli ağaç türü kızılçam olan sahada, yaşları 90 ila 120 olan kızılçam ağaçları bulunmaktadır. Ayrıca *Lauretum* (500-975 m) *Pinus brutia*, *Oleaoleastr* orman zonu yer almaktadır. Kapıçam Tabiat Parkı içinde tavşan, sincap, sürüngenler, incir kuşu, karatavuk gibi değişik kuş türleri yaşamlarını sürdürmektedir. Kapıçam Tabiat Parkı Gaziantep karayolu ile Güney Doğu Anadolu Bölgesi, Adana karayolu ile Akdeniz Bölgesi, Kayseri karayolu ile İç Anadolu Bölgesi ve Malatya karayolu ile Doğu Anadolu Bölgesine bağlanan bir kavşak noktasıdır. Park içerisinde bulunan toplam 4 dekar büyüklüğündeki 3 adet gölet alandaki bitkilerin su ihtiyacını karşılamanın yanı sıra yaban hayatının da gelişimine katkı sağlamaktadır. Bahçenin bölümleri; Giriş danışma birimi, tıbbi aromatik bitki bahçesi, soğanlı bitkiler parseli 3 adet suni gölet, kamelyalar, bebek bakım odası, tabiat tanıtım birimi ve sosyal donatılar. Kahramanmaraş Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Müdürlüğü kurulduğu günden itibaren alt yapı çalışmalarının tamamlanmasının son safhasına gelerek, birçok lokalitelerden getirilen bitkiler bahçeye dikilmiştir. Alt yapı ve bitkilendirme çalışmaları halen devam etmektedir. Bahçede muhtelif amaçlarla dikilen ve yetiştirilen 300'e yakın bitki çeşidi bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Kapıçam Tabiat Parkı, Botanik Bahçesi, Kahramanmaraş

Presentation of Kapıcam Nature Park Botanic Garden

Abstract: The Kapıcam Nature Park is located in the Mediterranean Region, Kahramanmaraş Province and the Central District. The area is between 37° 1'20"- 37° 2'46" and eastern longitudes 37° 29'50"- 37° 28'58" through the northern latitudes. Nature Park and General Directorate of Nature Conservation and National Parks due to its natural and cultural resource values, covering the 179-hectare area which is 13 km away from the city center of Kahramanmaraş province, the proposal of the General Directorate of Nature Conservation and National Parks with the Ministry's Authority dated 25.09.2008 and number 362, was declared as a park. Kahramanmaraş and the people living in the surrounding area, recognizing the plant species in the area, the nature conservation awareness, as well as the promotion and conservation of natural resources were made various arrangements. There are nearly 300 trees and bushes in the park, of which 199 have been diagnosed and other species have been diagnosed. Some of these trees are endemic and are located in tropical plant species that do not grow naturally in Kahramanmaraş and Turkey. The Botanic Garden, which is located in the Kapıcam Nature Park, which houses many herbaceous and woody plants, is also an area of interest for botanical enthusiasts. The main tree, which is the main tree of the red-headed tree, has red wood trees, aged 90 to 120 years old. There are also *Lauretum* (500-975 m) *Pinus brutia*, *Oleaconifer* forest zone. Various species of birds such as rabbits, squirrels, reptiles, figs birds and black birds live in the Kapıcam Nature Park. Kapıcam Natural Park is a junction point connecting Gaziantep highway with South eastern Anatolia Region, Adana highway with Mediterranean region, Kayseri highway with Central Anatolia Region and Malatya highway with Eastern Anatolia Region. The tree ponds in the park with a total capacity of four decares contribute to the improvement of the wild life as well as meeting the water need of the plants in the area. The garden departments; Advisory Unit, Medicinal aromatic herb garden, tree artificial ponds with onion plants, baby cared room, nature presentation unit and social facilities. Since the Kahramanmaraş Provincial Directorate of Nature Conservation and National Parks was established, the plants brought from many localities were planted in the garden, coming to the final stage of completion of infrastructure works. Infrastructure and planting studies are still continuing. There are close to 300 plant species planted and grown for various purposes in the garden.

Keywords: Kapıcam Natural Park, Botanical Garden, Kahramanmaraş

*Corresponding author: Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kahramanmaraş İl Şube Müdürlüğü, 46040, Kahramanmaraş, Türkiye
Email: hkalinkutuk@ormansu.gov.tr (H. KALINKÜTÜK)

1. Giriş

2873 Milli Parklar Kanunu'na göre; Tabiat parkları, bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun tabiat parçaları olmalarıyla birlikte, şehrin gürültüsünden uzak, doğal ve kültür bitkilerinin belirli bir düzen içerisinde insanların görsel zevkleri ve bilimsel araştırmalara imkan sağlayan alanlardır. Şehirlerin karmaşasına bir mola vermek için gelen birçok ziyaretçi, ziyaretleri sırasında botanik bilimi hakkında çeşitli bilgileri edinerek, doğa sevgisi ve doğayı koruma duygusu ile ayrılmaktadır.

Bu alanlarda yetiştirilen bitkilerde yapılan araştırmalar taksonomik ve revizyon çalışmaları ışık olmaktadır. Ayrıca, anatomik, morfolojik, ekolojik ve peyzaj amaçlı bilimsel çalışmalar veya üretim, ıslah ve yeni melez döller elde etme gibi uygulama çalışmaları için de faydalı olabilmektedir.

Kapıcam Botanik Bahçesi de kurulduğu günden itibaren hem Kahramanmaraş ilinde bulunmayan türlerin adaptasyonu hem de Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Orman Fakültesi öğrencileri ve öğretim üyeleri başta olmak üzere birçok arazi çalışmalarına ev sahipliği yapmıştır.

2. Kapıcam Tabiat Parkı İçerisinde Yer Alan Tesisler

Şekil 1'de vaziyet planı verilen Tabiat Parkı içerisinde 3 km uzunluğunda doğal taşan yürüyüş yolu, 4 ahşap köprü ve dinlenme amaçlı seyir alanı bulunmaktadır. Tabiat parkına alandaki bitkilerin sulanması ve çeşmelerde kullanılmak üzere 50 tonluk su deposu, su ishale ve terfi hattı yapılmıştır. Park alanına Güzeyurt Mahallesi'nden enerji nakil hattı çekilerek alanın aydınlatılması sağlanmıştır. Gelen ziyaretçilerin kullanımı için değişik yerlere 5 adet çeşme tesis edilmiştir. Giriş kapı düzenlemesi ve giriş danışma ofisi yapılmıştır.

Tabiat Parkında bazıları çeşitli fidanlıklardan, bazıları da doğal ortamdan getirilmiş yaklaşık 300'e yakın değişik odunsu bitki türü bulunmaktadır. Teşhis edilen odunsu taksonlar üzerinde familya, tür ve tür altı dizinin bilimsel ve Türkçe adları, bununla birlikte o taksonun doğal ortamdan mı, bahçe kökenli mi, bahçe melezi mi olduğunu belirten etiketlerle isimlendirilmiştir. Seyir alanı 'kayrak taşı' adı verilen doğal malzemeden oluşturulmuştur. Seyir alanı içinde 3 adet 50 m²'lik kamelya bulunmaktadır. 50 m² kapalı alana sahip tek katlı doğa eğitim merkezi binası

bulunmaktadır. 2017 yılında kaya bahçesi, mevcut havuzların membran ile kaplanması ile birçok kamelya yapılmıştır.

Çalışmamızın bitkisel materyalini, genel olarak Kahramanmaraş ve çevresinde bulunan doğal bitkiler ile satın alınan ya da hibe edilen kültür bitkileri oluşturmaktadır. Hibe edilen veya satın alınan bitkilerin çoğu egzotiktir. Bahçenin alt yapı çalışmalarının tamamlanması ölçüsünde bitkilendirilmesi yapılmaktadır. 2017 yılı itibariyle bahçede 3 işçi ile 1 mühendis istihdam edilmektedir. Doğal bitkilerin adlandırılması Davis (1965); diğerlerinin teşhisi Acartürk 2001, Mathew ve Özhatay (2001), Yücel (2002)'den yararlanarak yapılmıştır. Bitki adlarının yazılmasında Baytop (1994), Öztürk ve Özçelik (1991) 'den ve kendi bilgilerimizden yararlanılmıştır.

Şekil 1. Kapıçam Tabiat Parkı'nın Vaziyet planı

3. Tartışma ve Sonuçlar

3.1. Alt Yapı Çalışmaları

Bahçede idari binamız, muhtelif derinliklerde havuzlarımız mevcuttur. Bahçenin dış ihtatısı tamamlanmıştır. Giriş kapısı, yürüyüş yolları ve seyir alanı yapılmıştır. Sulama ve aydınlatma sistemleri bahçe için yeterlidir. Bahçe arazisinin tamamı kullanım halindedir. Su ihtiyacını karşılamak için 1 adet sondaj bulunmaktadır. Bahçenin toprak tahlilleri yaptırılmış; detay planlamalara geçilmiş, su ihtiyacı için bir adet sondaj vurularak, 10 lt/sn kapasiteli su çıkarılmıştır.

3.2. Botanik Bahçesinin Mimari Projeye Göre Bölümleri

Arboretum, Yaprak Döken ve Dökmeyen Orman Ağaçları Parselleri; Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Bahçesi, Rosaryum (Yerli ve yabancı gül çeşitleri), Sistematik ve Coğrafi Bahçe, Geofit (soğanlı bitkiler) Bahçesi, İbrelili Orman, Doğal ve Kültür Yer Örtücüler; Yabancı Meyve Ağaçları Bahçesi; Kaya Bahçesi; Çit ve Sarmaşık Bitkileri, Endemik Bitkiler (Dünya'da sadece Türkiye'de yetişenler), Sucul alanlardır. Bina olarak da Doğa Eğitim Merkezi. Her yıl yüzlerce öğrenci, yerli ve yabancı bilim adamları bahçemizi ziyaret etmektedir.

3.3. Bitkilendirme Çalışmaları

Bahçenin bitkilendirme çalışmaları 2 safhadan oluşmaktadır:

- 1) Kahramanmaraş yöresinde doğal olarak yayılış gösteren, özellikle nadir, endemik ve ekonomik amaçlı bitkilerin yanı sıra önemli egzotik taksonların canlı koleksiyonunu oluşturmak,
- 2) Ülkemizin diğer floristik bölgelerine ait bitkilerin bahçemizde yetiştirilmesini sağlamak.

Halen bitkilendirme çalışmaları yapılmaktadır. 2017 yılı sonu itibariyle yaklaşık 300 çeşide ait binlerce bitki örneği bahçemizde yetiştirilmektedir. Bitkilendirme çalışmaları en fazla 2012-2016 yıllarında yapılmıştır. Bahçede yetiştirilen bitkilerin resimleri çekilmiş, sınıflandırılmaları yapılmıştır. Botanik bahçelerinin kurulması çok fazla emek, masraf ve zaman ister. Ülkemizin üç fitocoğrafik bölgenin (Avrupa-Sibirya, Akdeniz, İran-Turan) kesiştiği yerde bulunması ve diğer faktörlerinde etkisiyle bu denli bitkisel zenginliğine karşılık ulusal bir botanik bahçesi ve herbaryum kompleksinin bulunmaması, ülkemizin önemli bir eksiği olarak karşımızda durmaktadır. Bu çalışmaya alt yapı olması için bölgesel bahçelerin kurulması kaçınılmazdır. Bu tip bahçelerin sayısı arttıkça toplum bilinçlenecek ve bürokrasi üzerine kamuoyu baskısı artacaktır. Bu sonuca kısa sürede ulaşmak için mevcut bölgesel botanik bahçelerinin organize olması şarttır.

Ülkemiz özellikle son yıllarda gelişen çevre bilinci ile biyolojik çeşitliliğin korunması konularındaki pek çok uluslararası sözleşmelere (Bern, CITES, Rio sözleşmeleri vs.) imza atarak taraf olmuştur. Bu sözleşmelere göre ülkeler biyolojik varlıklarını diğer ülke halklarına da tanıtmak ve biyolojik çeşitliliklerini korumakla da görevlidir. Botanik bahçelerinin genel amaçları bu tesis için de geçerlidir. Hem genel hem de bölgesel amaçlar aşağıda özetlenmiştir:

- Nesli tükenmekte olan bitki türlerinin devamını sağlamaktır.
- Her yıl yüzlerce öğrenci ve bilim adamlarına uygulama alanı ve materyal sağlayarak hizmet vermek.
- Birçok açıdan bitkileri tanıtmak; böylelikle insanlara doğayı ve tabiatı sevdirmek,
- Kahramanmaraş'ta belediyeler tarafından yapılan çok sayıda kültür parkı bulunmaktadır. Ancak pek çok bitki türünü bünyesinde bulunduran botanik bahçesi haricinde başka bir tesis bulunmamaktadır.
- Kahramanmaraş yöresinde bitki üreticilerine ve meraklılarına bir gen bankası olmak.

Günümüzde bitki genetik kaynakları uluslararası düzeyde önemli bir konu haline gelmiştir. Hem ülkemiz

hem de Kahramanmaraş; Türkiye'de toplam 3.155'i endemik olmak üzere 9.582 tür çiçekli bitki ve eğrelti türü doğal olarak yetişmektedir. Kahramanmaraş florasının zengin olmasının başlıca nedenleri arasında, farklı iklim tiplerine sahip olması, jeolojik ve jeomorfolojik çeşitlilik, çeşitli sulak alanların varlığı, yükseklik farklılıkları, çeşitli habitat tipleri ve üç fitocoğrafik bölgenin (Avrupa-Sibirya, Akdeniz, İran-Turan) kesiştiği yerde bulunması sayılmaktadır. (Özhatay 2011). Bu nedenle, doğal kaynakların önemli bir bölümünü oluşturan bitkileri tanımak, tanıtmak, değerlendirmek ve zarar görmelerini önlemek için botanik bahçelerine ihtiyaç vardır. Botanik bahçeleri; eğitimsel, bilimsel, ekonomik, estetik amaçları olan, çok sayıda bitki taksonundan ibaret canlı bitki koleksiyonlarının oluşturulup yetiştirildiği yerlerdir. Bu alanlardan dinlenme, yürüyüş ve koşu yeri olarak da yararlanılmaya başlanmıştır. Kapıçam Tabiat parkının içerisinde yer alan Botanik Bahçesinin başta yerli halka, öğrencilere ve araştırmacılar ile tüm ilgililere önümüzdeki yıllarda önemli hizmetler vereceğini ümit ederiz.

Kapıçam Tabiat Parkı Botanik Bahçesi tür listesi;

- 1-Japon Kriptomeryası (*Cryptomeria japonica*)
- 2-Akçaağaç (*Acer buergerianum*)
- 3-Anadolu Sığılası (*Liquidambar orientalis*)
- 4-Kermes Meşesi (*Quercus coccifera*)
- 5-Mantar Meşesi (*Quercus suber*)
- 6- Bodur Biberiye (*Rosmarinus officinalis*)
- 7-Akdeniz Defnesi (*Laurus nobilis*)
- 8-Biberiye (*Rosmarinus officinalis*)
- 9-Japon Papaz Külahlı (*Euonymus japonica*)
- 10-Sahil Çamı (*Pinus pinaster*)
- 11-Amerikan Bataklik Servisi (*Taxodium distichum*)
- 12-Büyük Çiçekli Manolya (*Magnolia grandiflora*)
- 13-Mabet Ağacı (*Ginkgo biloba*)
- 14-Himalaya Sediri (*Cedrus deodora*)
- 15-Büyük Kozalaklı Servi (*Cupressus macrocarpa*)
- 16-Beyaz Çiçekli Atkestanesi (*Aesculus hippocastanum*)
- 17-Ateş Dikeni (*Pyracantha coccinea*)
- 18-Tesbih Çalısı (*Styrax officinalis*)
- 19-Kızılçam (*Pinus brutia*)
- 20-Halep Çamı (*Pinus halepensis*)
- 21-Fıstık Çamı (*Pinus spinea*)
- 22-Anadolu Karaçamı (*Pinus nigra subsp. pallasiana*)
- 23-Adi Sarı Salkım (*Cytisus laburnum*)

- 24-Amerikan Glediçyası (*Gleditsia triacanthos*)
- 25-Katırtırnağı (*Spartium junceum*)
- 26-Andız (*Arceuthos drupacea*)
- 27-Derici Sumağı (*Rhus coriaria*)
- 28-Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*)
- 29-Adi Ceviz (*Juglans regia*)
- 30-Küçük Kozalaklı Katran Ardıcı (*Juniperus oxycedrus subsp. oxycedrus*)
- 31-Hünnap (*Zizyphus jujuba*)
- 32-Kara Ceviz (*Juglans nigra*)
- 33-Gülibrişim (*Albizzia julibrissin*)
- 34-Amerikan Sığılası (*Liquidambar styraciflua*)
- 35-Tirbişon Söğüdü (*Salix matsudana var. tortuosa*)
- 36-Çin Taflanı (*Euonymus alatus*)
- 37-Sarı Boya Çalısı (*Mahonia pinnata*)
- 38-Mavi Servi (*Cupressus arizonica "Glaucua"*)
- 39-Beyaz Çiçekli Yalancı Akasya (*Robinia pseudoacacia*)
- 40-Japon Soforası (*Sophora japonica*)
- 41-Oya Ağacı (*Lagerstroemia indica*)
- 42-Tesbih Ağacı (*Melia azaderach*)
- 43-Kanarya çamı (*Pinus canariensis*)
- 44-Güvey Kandili (*Koelreuteria paniculata*)
- 45-Kırmızı Erik (*Prunus cerasifera*)
- 46-Japon Akçaağacı (*Acer palmatum*)
- 47-Japon Kurtbağrı (*Ligustrum japonicum*)
- 48-Akçaağaç Amur (*Acer ginnala*)
- 49-Kırmızı Meyveli Kadıntuzluğu (*Berberis thunbergii "Atropurpurea"*)
- 50-Japon Ayvası (*Chaenomeles japonica*)
- 51-Adi Katalpa (*Catalpa bignonioides*)
- 52-Defne Yapraklı Kartopu (*Viburnum tinus*)
- 53-Abelya (*Abelia X grandiflora*)
- 54-Küçük Meyveli Trabzon Hurması (*Diospyros lotus*)
- 55-Ehrami Karaçam (*Pinus nigra subsp. pallasiana var. pyramidata*)
- 56-Tüylü Laden (*Cistus creticus*)
- 57-Beyaz Çiçekli Yasemin (*Jasminum officinale L*)
- 58-Sarı Çiçekli Yasemin (*Jasminum fruticans*)
- 59-Gümüşü Akçaağaç (*Acer saccharinum*)
- 60-Akdeniz Horizontal Servisi (*Cupressus*)

- sempervirens var. horizontalis) 97-Tarçın (*Cinnamomum camphora*)
- 61- Ova Karaağacı (*Ulmus minor*) 98-Melez servi-leylandi (*Cupressocyparis leylandii*)
- 62- Doğu Kızılağacı (*Alnus orientalis*) 99-İlgün (*Tamarix tetrandra*)
- 63-Adi Şimşir (*Buxus sempervirens*) 100-İran Demir Ağacı (*Parrotia persica*)
- 64-Acer negundo 'AureaVariegata' 101-Dağ Muşmulası (*Coton easter*)
- 65-Geyik Dikeni (*Crataegus monogyna*) 102-Nandina domestica
- 66-Rus Alıcı (*Crataegus ambigua*) 103-Karayemiş (*Prunus laurocerasus*)
- 67-Akçaağaç Yapraklı Üvez (*Sorbus torminalis* var.torminalis) 104-Ters Dut (*Morusalba*)
- 68-Erguvan (*Cercis siliquastrum*) 105-Top Akasya (*Robinia pseudoacacia Umbracuifera*)
- 69-Zakkum (*Nerium oleander*) 106-Kırmızı Çiçekli Atkestanesi (*Aesculus x carnea* Hayne)
- 70-Çınar Yapraklı Akçaağaç (*Acer platanoides*) 107-Salkım Söğüt (*Salixc apreia pendula*)
- 71-Tatar Akçaağacı (*Acer tataricum*) 108-Atlas Sediri (*Cedrus atlantica*)
- 72-Ehrami Servi (*Cupressus sempervirens* var. pyramidalis) 109-Ağlayan Çam (*Pinus wallichiana*)
- 73-Rhus typhina 110-Koca yemiş (*Arbutus unedo*)
- 74-Toros Sediri (*Cedrus libani*) 111-Sarı Boya Çalısı (*Mahonia aquifolium*)
- 75-Filbahri (*Philadelphus coronarius*) 112-Raphiolepis umbellata
- 76-Sarı Alacalı Yapraklı Süs İğdesi (*Elaeagnus pungens* 'Maculata')
- 77-Sarı Boya Ağacı (*Mahonia aquifolium*) 113-Büyük Çiçekli Manolya (*Magnolia soulangiana*)
- 78-Akkavak (*Populusalba*) 114-Ağaç Hatmi (*Hibiscus syriacus* L)
- 79-Mahlep (*Cerasusmahaleb*) 115-Adi Huş (*Betula pendula*)
- 80- Karaçalı (*Paliurusspina-christii*) 116-Mavi Gökknar (*Abies concolor*)
- 81-Toros Çiçekli Dişbudağı (*Fraxinus ornus* subsp.cilicica) 117-Mavi Ladin (*Picea pungens* "hoopsi")
- 82-Adi Çitlenbik (*Celtis australis*) 118-Japon Karaçamı (*Pinus thunbergii*)
- 83-Salkım Söğüt (*Salix babylonica*) 119-Amerikan Dişbudağı (*Fraxinus americana*)
- 84-Atelması (*Eriolobus trilobatus*) 120-Çılbırtı (*Fontanesia phillyreoides* subsp. phillyreoides)
- 85-Toros Gökknarı (*Abies cilicica* subsp. cilicica) 121-Dağ Kirazı (*Cerasus microcarpa*)
- 86-Avrupa Ladini (*Picea abies*) 122-Yalancı Çivit (*Amorpha fruticosa*)
- 87-Menengiç (*Pistacia terebinthus* subsp. palaestina) 123-Kadıncık Çalısı (*Flueggea anatolica*)
- 88-Kermes Meşesi (*Quercus coccifera*) 124-Sivri Meyveli Dişbudak (*Fraxinus angustifolia* subsp. angustifolia)
- 89-Boylu Ardıç (*Juniperus excelsa*) 125-Doğu Kayını (*Fagus orientalis*)
- 90-Veymut Çamı (*Pinus strobus*) 126-Lavzon Yalancı Servisi (*Chamaecyparis lawsoniana*)
- 91-Akkavak (*Populus alba*) 127-Sarı Çiçekli Frenk Üzümü (*Ribes aureum*)
- 92-Doğu Mazısı (*Biota orientalis*) 128-Menengiç (*Pistacia terebinthus* subsp. palaestina)
- 93-Batı Mazısı (*Thuja occidentalis*) 128-Gümüşi Ihlamur (*Tilia Argentina*)
- 94-İncir (*Ficus carica*) 129-Ağaç Mürver (*Sambucus nigra*)
- 95-Nar (*Punica granatum*) 130-Şark Mazı Meşesi (*Quercus infectoria* subsp. boissieri)
- 96- Alev Ağacı (*Photinia fraseri*) 131- Yaban Mersini (*Myrtus communis*)

- 132-Doğu Kızılağacı (*Alnus orientalis*)
133-Kırmızı Akçaağaç (*Acer rubrum*)
134-Kermes Meşesi (*Quercus coccifera*)
135-Doğu Mazısı (*Biota orientalis*)
136-Anadolu Kestanesi (*Castanea sativa*)
137-Amerikan Sarmaşığı (*Parthenocissus quinquefolia*)
138- Sarı Salkım (*Cytisus scoparius* Palette.
139- Beyaz Çiçekli Yalancı Top Akasya (*Robinia pseudoacacia*)
140-Harnup (*Ceratonia siliqua*),
141-Demir Ağacı (*Casuarina equisetifolia*)
142-Alacalı Top Akçaağaç (*Acer negundo* 'AureaVariegata')
143-Sülün Akasyası (*Parkinsonia aculeata*)
144-Alacalı Zakkum (*Nerium oleander*)
145- Adi Çitlenbik (*Celtisa australis*) alanda daha önceden var
146- Adi Top Şimşir (*Buxux sempervirens*)
147-Japon kavağı (*Brachychiton populneum*)
148-Kartopu (*Viburnum tinus*)
149-Amerikan Şarmaşığı (*Parthenocissus quinquefolia*)
150-Sandal (Hartlap)(*Arbutus andrachne*)
151-Pitosporum
152-Yeşil Berberis Berberi vulgaris (Kadin Tuzluğu) (Karamuk)
153-Dikenli Avize (*Yucca*)
154- Dağ akçaağacı (*Acer pseudoplatanus*),
155-Pırnal Meşesi(*Quercus ilex* L.)
156-Sarı Alacalı Taflan (*Euonymus japonicus* "elegantissimaurea")
157-Gümüşü Taflan (*Euonymus Japonica* Variegata)
158-Alacalı Kurtbağrı (*Ligustrum japonicum* "aurea")
159-Sabin Ardıcı (*Juniperuss abina*)
160-Pikan cevizi (*Carya illinoensis*)
161-Adi Gürgen (*Carpinus betulus*)
162-Kırmızı Akçaağaç (*Acer rubrum*)
163-Süs Elması (*Malus floribunda*)
164-Süs Eriği (*Prunus ceraciferanigra*)
165-Meşe (*Quercus glaucoides*)
166- Beyaz Çiçekli Erguvan (*Cercis siliquastrum*)
167- Mor dut (*Morus notabilis*)
168-*Quercus myrtifolia*
169-Kara Meşe (*Quercus nigra*)
170-Meşe (*Quercus prinus*)
171-Saplı Meşe (*Quercus robur*)
172-Kırmızı Amerikan Meşesi (*Quercus rubra*)
173-Altın Çanı (*Forsythia giraldiana*)
174-Alıç (*Crataegus oxyacantha*)
175-Su Sediri (*Libocedrus decar Aureo* var)
176-Mavi Ladin (*Picea pungens*)
177-Mavi Servi (*Cupressus arizonica* "Glauca")
178-Mavi Servi (*Cupressus arizonica* "Aurea")
179-Alıç (*Crataegus crus calli*)
180-Kelebek Çalısı (*Buddleja davidii*)
181-Lavantin (*Santolina chamaecyparissus*)
182-Dik Ardıç (*Juniperus virginiana* "hilli")
183-Saçlı Meşe (*Quercus cerris*)
184-Palamut Meşesi (*Quercus brantii*)
185-Murt (*Myrtus communis*)
186-Orman Sarmaşığı (*Hedera helix*)
187-Londra Çınarı (*Platanus acerifolia*)
188-Kadın Tuzluğu (*Berberist hunbergii*)
189-Serik Armudu (*Pyrus serikensis*)
190-Ahlat (*Pyrus eleagnifolia*)
191-Acem borusu (*Campsis radicans*)
192-Fransız akçaağacı (*Acer monspessulanum*)
193-Yalankoz (*Pterocarya fraxinifolia*)
194-Çok Gövdeli kızılçam (*Pinus brutia* var. *Agrefolia*)
195-Ak söğüt (*salix alba*)
196-İğde (*Elaeagnus angustifolia*)
197-At Elması (*Eriolobus trilobatus*)

Kaynaklar

- Acartürk R. 2001. Park ve Bahçe Peyzajında Süs Bitkileri ve Yer Örtücüleri, Lazer Ofset, Ankara.
Baytop T. 1994. Türkçe Bitki Adları Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yay: 578, Ankara.
Davis PH. 1965. Flora of Turkey and the East Aegean Islands, Vol. I-X, Edinburgh Univ. Press.
Mathew B, Özhatay N. 2001. (Terc. Sema Atay), Türkiye 'nin Siklamenleri, The Marstan Press Limited, Bexleyheath.
Özhatay N. 2011. Üretici El Kitabı, İstanbul.
Öztürk M, Özçelik H. 1991. Doğu Anadolu'nun faydalı Bitkileri (Useful Plants of East Anatolia), SISKAV (Siirt İlim, Spor, Kültür Vakfı) Yayınları.
Yücel E. 2002. Çiçekler ve Yerörtücüler, Etam Matbaa Tesisleri, Eskişehir.